

Departementet for Sundhed

Via pn@nanoq.gl med kopi til lich@nanoq.gl og eaca@nanoq.gl

Nuuk, den 22. januar 2025

Pisiffiks høringssvar vedr. anbefalinger til en flerårig evidensbaseret alkoholpolitik**Pisiffik ønsker også fremme sundhed og trivsel i Grønland**

Pisiffik støtter i høj grad op om behovet for at reducere alkoholmisbrug i Grønland. I Pisiffik fokuserer vi på forebyggelse samt sundere alternativer for befolkningen. Dette er en vigtig del af Pisiffiks bæredygtighedsstrategi "MAD, MILJØ og MENNESKER", som blandt andet følger Verdensmål nr. 3: Sundhed og trivsel.

For at fremme sundheden har vi i Pisiffik øget opmærksomheden på alkoholfrie drikkevarer og udvidet sortimentet. Indsatsen har resulteret i en fordobling af salget over de seneste tre år. Samtidig reklamerer Pisiffik ikke for alkohol på sociale medier og prioriterer at fremhæve sundere alternativer.

Pisiffiks Sundhedspolitik, som er en del af Pisiffiks bæredygtighedsstrategi, sigter mod at løbende at informere kunderne om sunde fødevarer og drikkevarer gennem kampagner og markedsføring, der understøtter sundere valg.

Pisiffik tager også et aktivt standpunkt mod misbrugsproblemer blandt unge. Gennem et "Børne- og Ungekodeks" forhindrer Pisiffik salg af lightere, lightergas og energidrikke til unge under henholdsvis 18 og 16 år i skoletiden. Med fokus på sunde alternativer og klare retningslinjer arbejder Pisiffik for en sundere fremtid for Grønland.

For at skabe varig forandring i den grønlandske alkoholkultur kræves en indsats, der rækker ud over restriktioner og forbud. Nedenstående afsnit om de nordiske unges alkoholforbrug og effekten af restriktioner fremhæver behovet for at arbejde med kulturelle holdninger frem for blot at indføre begrænsninger.

Tallene og data er tydelige

Opvækstvilkår og alkoholproblemer

- *I rapporten Mental sundhed og helbred blandt 15-34-årige i Grønland (SDU 2021) fremhæves betydningen af individets sundhedsadfærd senere i voksenlivet. Unge, som oplever eller har oplevet høj grad af vold og alkoholproblemer i hjemmet samt overgreb i barndommen, har øgede odds for at få et muligt alkoholproblem. Dette understreger betydningen af opvækstvilkår i forhold til senere alkoholforbrug blandt den unge del af befolkningen*

Nordisk alkoholforbrug i europæisk sammenhæng

- *Når man sammenligner de nordiske unge med øvrige europæiske unge, har alle nordiske lande en stor opgave foran sig (Island undtaget). Den nyeste ESPAD¹ rapport, udgivet efteråret 2020, sammenligner europæiske unges alkoholforbrug og dokumenterer, at unge fra Norden er blandt dem, som drikker mest i Europa. Af 35 europæiske lande indtager Danmark førstepladsen, Norge 2. pladsen, Færøerne 4. pladsen, Finland 6. pladsen, Sverige 9. pladsen og Island 26. pladsen.*

Effekten af restriktioner og kulturelle forskelle:

- *Med tanke på ovenstående placering af Norge, Færøerne, Finland og Sverige i toppen af unges alkoholforbrug blandt de 35 europæiske lande, indikerer placeringerne, på trods af monopolselskaber til salg af alkoholiske produkter, at restriktioner ikke har haft en mærkbar effekt i nedgangen af alkoholforbruget. Tankevækkende er det også, at blandt de lande, hvor unge drikker mindst, findes Frankrig (19. pladsen), Italien (28. pladsen) og Grækenland (30. pladsen), som alle har en liberal alkohollovgivning. I disse lande er alkohol en integreret del af hverdag og kultur.*

Det viser med al tydelighed, at restriktioner IKKE har den ønskede effekt. Der findes ingen empirisk belæg for, at restriktiv lovgivning gør en forskel. Såfremt særskilte alkoholbutikker skulle have en dokumenteret virkningsfuld effekt, så skulle de nordiske lande være at finde i bunden af europæisk alkoholforbrug, både blandt unge og voksne. Dette er ikke tilfældet. Og Island har rykket sig uden brug af forbud mod markedsføring eller tilbud, men gennem en langvarig social indsats.

¹ The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs 2019

Vi tror ikke på at restriktioner giver den ønskede transformative forandring i grønlandsk alkoholkultur. Den læring skal det enkelte individ have gennem oplysning og alternativer. Det er kulturen om alkohol, som betyder noget. Skarpe restriktioner er ikke holdningsændrende. Det gør tværtimod alkohol mere interessant. Det er velkendt, at forbrugere altid finder en måde at komme uden om restriktioner, når der kun arbejdes med forbud og ikke holdningsændring.

Overordnet vurdering af anbefalingerne til en flerårig evidensbaseret alkoholpolitik

Vi mener, at anbefalingerne 1-4 er meget problematiske, da effekten er begrænset. Derudover vil implementeringen af disse føre til betydelige stigninger i fødevarepriserne til ulempe for forbrugerne. En højere pris i fødevarerne ses i lande monopol som f.eks. Norge og Sverige.

Vi støtter anbefaling 5 og har tidligere, i samarbejde med Brugseni, Kamik, Politiet, CSR Greenland og Grønlands Erhverv, forsøgt at iværksætte en række frivillige tiltag for at forbyde markedsføring af alkohol.

Anbefalingerne 6-8 anses også for problematiske, da de indebærer en række udfordringer, som vurderes at være vanskelige at implementere.

Vi ser meget positivt på anbefalingerne 9-17, men vurderer, at anbefaling 15 ikke vil have nogen effekt.

Ad. anbefaling 1: Indfør et offentligt ejet alkoholmonopol

Pisiffik er dybt bekymret for de konsekvenser, et offentligt ejet alkoholmonopol vil medføre.

Store prisstigninger på fødevarer

- *Et alkoholmonopol vil uden tvivl føre til betydelige prisstigninger – særligt på fødevarer – som bliver nødvendige for at dække det store indtjeningstab, der følger med en sådan ændring*
- *Disse prisstigninger vil ikke kun ramme vores virksomhed, men også have alvorlige negative konsekvenser for folkesundheden*

Økonomiske konsekvenser for Pisiffik

- *For Pisiffik vil et stort indtjeningstab på et stort tocifret millionbeløb betyde, at der skal træffes svære beslutninger*
- *Disse beslutninger kan inkludere afskedigelser af medarbejdere og lukning af butikker*

- *Det er en alvorlig udfordring, der kan sætte Pisiffiks økonomiske stabilitet på spil og vil stoppe investeringer*

Ikke muligt at sænke priserne yderligere

- *Med et offentligt ejet alkoholmonopol vil vi stå over for en situation, hvor de knapper, vi normalt kan skrue på, ikke længere er tilstrækkelige til at sikre et bredt udvalg af billige varer for vores kunder*
- *Dette vil især ramme de mest prisfølsomme forbrugere og udfordre vores evne til at opretholde en forretning, der imødekommer både økonomiske og sociale behov i samfundet*
- *Samtidig vil det blive umuligt at fastholde fødevarepriserne på et acceptabelt niveau*
- *Dette vil få store konsekvenser for de grønlandske forbrugere, der allerede er påvirket af prisstigninger*
- *Vi etablerede discountkonceptet AKIKI som et prisvenligt alternativ for grupper med lavere indkomster*
- *Etableringen afspejler vores bestræbelser på at finde løsninger for at hjælpe vores kunder i en økonomisk udfordrende tid*
- *Det vil dog ikke være muligt at reducere priserne yderligere, da de fastsættes af leverandørerne og er påvirket af verdensmarkedspriser*

Lukning af butikker begrænser konkurrence og priser

- *Lukning af butikker i visse byer vil markant begrænse adgangen til et varieret udvalg af fødevarer*
- *Dette vil skabe højere priser og føre til manglende konkurrence*
- *Manglende konkurrence strider mod forbrugernes ønske om effektiv prisdannelse*

Usikkerhed om investeringer og erhvervsudvikling

Pisiffik brugte i 2024, 14 mio. kr. i direkte investeringer til nye flaskeautomater, inden Emballagebekendtgørelsen trådte i kraft 1. januar 2024. Det virker ualmindeligt uigennemtænkt at så stort et lovgivningsarbejde er gennemført med tanke på at et offentligt ejet alkoholmonopol kan komme til at træde i kraft. Hvad med de store investeringer der er foretaget, kan man fra detailhandlens side forvente at investeringerne bliver krediteret, da de på sigt vil have begrænset økonomisk værdi?

Ud over de direkte omkostninger til flakseautomater, vil det med konsekvensen af alkoholmonopol betyde lukning af mange ikke-rentable butikker, hvor der løbende sker reinvestering, som løbende vedligeholdelse og drift der strækker sig over 10-15-30 år. Det må forventes, at detailhandelen vil afsøge alle muligheder for kompensation.

Et offentligt ejet alkoholmonopol vil også hæmme erhvervsudviklingen i byerne. På længere sigt vil investeringsmuligheder og udvikling for detailhandlen være begrænsede eller ikkeeksisterende, og bæredygtige investeringer, der kunne have samfundsmæssige fordele, vil blive bremset eller stoppet.

Importstatistikker kan ikke bruges som sammenligningsgrundlag for faktisk alkoholforbrug

I perioden fra 1. marts 2018 til 13. juni 2019 blev der gennemført indsatser under daværende alkohollovgivning, som omfattede afskærmning af alkoholsalg i Grønland. Formålet var at reducere alkoholforbruget ved at begrænse tilgængeligheden af alkohol. Resultaterne af disse tiltag har imidlertid vist sig at være komplekse og nuancerede. På den ene side var der i perioden et fald i alkoholimporten, hvilket kunne indikere en generel nedgang i forbruget. På den anden side steg salget hos både Brugseni og Pisiffik, hvilket indikerer, at faldet i importen ikke nødvendigvis afspejlede et fald i borgernes faktiske alkoholforbrug.

Alkoholforbrug kan ikke måles alene ud fra importstatistikker, da disse kun giver en overordnet idé om den tilgængelige mængde alkohol, men ikke afspejler individuelle forbrugsmønstre. For at opnå et præcist og pålideligt billede af forbruget er det nødvendigt at tage udgangspunkt i salgsdata, som direkte viser, hvad der faktisk konsumeres. Salgstal er det mest dokumenterbare grundlag for at analysere udviklingen i alkoholforbruget i Grønland, da de tager højde for faktorer som ændringer i forbrugeradfærd, lokale distributionskanaler og andre relevante forhold. Derfor bør analyser af alkoholforbruget baseres på salgsdata, så politiske beslutninger og tiltag bygger på den reelle situation på markedet.

Uklare detaljer om et offentligt alkoholmonopol og KNI's rolle i salget af alkohol

Et offentligt ejet alkoholmonopol, hvor KNI administrerer alt alkoholsalg i byer og bygder, vil kræve en betydelig investering, da der er store omkostninger forbundet med etablering af separate lokaler. En eventuel etablering rejser også en række andre spørgsmål:

- *I høringsdokumentet er det uklart, om der er tale om en fysisk adskillelse af alkohol fra andre varer inden for samme butik eller etablering af helt separate butikker*
- *Derudover er det uklart, om denne løsning kun vil gælde for alkoholsalg i konkurrencebyerne, såsom Qaqortoq, Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut, Aasiaat og Ilulissat, eller om KNI også skal kunne sælge andre varegrupper*
- *Høringsdokumentet nævner, at alkohol skal adskilles fra andre varer i butikkerne og dermed ikke opfattes som en almindelig dagligvare, men det efterlader spørgsmålet om KNI's potentielle rolle i andre varekategorier åbent*
- *Høringsdokumentet nævner, at "den eksisterende infrastruktur og ekspertise hos KNI Pilersuisoq kan tjene som et solidt fundament for et fuldt offentligt alkoholmonopol," men det fremgår ikke, hvilke konkrete betragtninger der ligger til grund for denne vurdering*

I høringsdokumentet fremgår det, at der rapporteres om færre tilfælde af alkoholproblemer i Nuuk sammenlignet med både større og mindre bosteder, hvor antallet af tilfælde er højere. Men hvis der igen gives dispensation for afskærmning af alkohol i byer og bygder, som tidligere under alkohollovgivningen i 2018-2019, kan det gøre adskillelsen af alkohol fra dagligvarer ineffektiv. Uden effektiv håndhævelse og med dispensationer vil denne intention blive undermineret.

Ad. anbefaling 2: Indfør et fagligt bevillingsnævn i alle kommuner

Det er problematisk at udelukke erhvervslivet fra deltagelse i bevillingsnævn, da det skaber en beslutningsproces uden input fra centrale aktører med indsigt i lokale forhold og de praktiske konsekvenser af regler. Mangel på repræsentation kan føre til beslutninger, der er ude af trit med virkeligheden, og som kan medføre negative økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser.

Da det er detailhandlen og hotel- og restaurationsbranchen, der skal implementere nævnenes anbefalinger og beslutninger, er det afgørende, at erhvervslivet bidrager med sin ekspertise om, hvordan beslutninger bedst kan realiseres i praksis. Derfor bør erhvervslivet fortsat have sæde i bevillingsnævnene, hvilket vil sikre, at beslutninger træffes på et oplyst grundlag uden at gå på kompromis med folkesundhedshensyn.

Ad. anbefaling 3: Begræns tider for salg og udskænkning af alkohol

Det er ikke en hensigtsmæssig løsning at begrænse salgs- og udskænkningstider for alkohol, da forbrugerne sandsynligvis vil tilpasse sig restriktionerne ved at købe større mængder alkohol på de tilladte tidspunkter. Dette kan føre til hamstring, hvilket undergraver intentionen om at reducere tilgængeligheden af alkohol. Desuden vil denne adfærd skabe logistiske udfordringer for butikkerne, som skal håndtere en højere købsvolumen over kortere tidsperioder.

Data viser, at alkoholsalget ikke er steget, efter at åbningstiderne blev udvidet som en del af lempelsen af alkohollovgivningen i 2018-2019.

Selvom målet er at reducere alkoholrelaterede problemer, kan restriktionerne utilsigtet få forbrugerne til at opsøge alkohol via uregulerede kanaler, som ulovlig hjemmeproduktion. Dette skaber en væsentlig risiko, da sådanne produkter ofte er mere farlige og sværere at kontrollere.

I Grønland oplever vi allerede forskellige metoder, der modarbejder den nuværende lovgivning. Eksempler på dette er øl-taxi'er, ulovligt salg uden bevilling eller via bagdøren samt unge, der får andre til at købe alkohol for sig.

Hjemmebryggeri er en anden måde at omgå reglerne på, hvor produktion af varer som honning, kartofler og sukker spiller en vigtig rolle. Det ulovlige alkoholmarked er allerede stort i Grønland, og der er frygt for, at det vil vokse yderligere.

Samlet set risikerer begrænsningerne at skabe flere problemer end de løser, både for detailhandlen og for samfundet som helhed.

Ad. anbefaling 4: Hæv aldersgrænsen til 21 år og håndhæv den

Pisiffik kan ikke støtte en aldersgrænse på 21 år, men ønsker at fastholde den nuværende aldersgrænse på 18 år. Vi støtter strammere kontrol ved salg af aldersbegrænsede varer, men opfordrer samtidig til indførelsen af et nationalt ID-kort. Da Grønland i øjeblikket ikke har et nationalt billed-ID-kort, vil det være en udfordring for butikkerne at implementere en effektiv alderstjek. Vi opfordrer Naalakkersuisut til at overveje at indføre et officielt ID-kort, så alle i branchen kan håndtere alderskontrollen på en enkel og respektfuld måde over for kunderne.

Med en udsættelse af alkoholdebuten vil der for de unge være en risiko for, at der tyes til andre rusmidler som f.eks. hash eller andre skadelige narkotiske stoffer. Disse rusmidler er ikke alene skadeligt for brugerne og altødelæggende for familiemønstre, uddannelse og arbejdspladser, men danner også grundlag for

bandelignende kriminalitet med et netværk af pushere og en sort økonomi, der undergraver samfundet på flere niveauer.

Hvorfor er der i forslaget til alkohollovgivning ikke fokus på hash og andre narkotiske stoffer? Et øget forbrug kan blive en konsekvens af restriktioner på alkohol, hvilket vil medføre store økonomiske følger.

Hvad er Alkohol- og Narkotikarådets og Naalakkersuisuts holdning til denne store samfundsmæssige problemstilling – ikke kun på kort sigt, men også i forhold til hele samfundet generelt?

Ad. anbefaling 5: Indfør forbud mod markedsføring og anbefaling 6:

Prisgennemgang med henblik på minimumspris

Hvad har vi gjort indtil nu?

På trods af at forbruget af alkohol har været faldende i en årrække og nu ligger på niveau med de øvrige nordiske lande, har det grønlandske samfund store udfordringer med alkoholmisbrug. På blandt andet denne baggrund har det været vigtigt for os som aktører i detailhandlen at igangsætte frivillige initiativer for at være en del af indsatsen for at nedbringe alkoholmisbrug i Grønland.

Tilbage i juli 2022 gik Brugseni, Kamik, Politiet, CSR Greenland, Grønlands Erhverv og Pisiffik sammen om at udarbejde en række frivillige indsatser for at nedbringe alkoholmisbrug i Grønland.

Der var ønske om sammen at reducere alkoholmisbrug i Grønland gennem frivillige initiativer, med udgangspunkt i WHO's mål og FN's Verdensmål.

Tre foreslåede indsatser var:

1. *Stop for ekstern markedsføring af alkohol*
2. *Stop for tilbud på alkohol som f.eks. rabatter og multialg osv.*
3. *Oprettelse af en fond, som branchen indbetaler til. Erfaringen viser, at der vil være en ekstra indtjening ved ikke at markedsføre og lave tilbud. Og da det ikke er meningen, at branchen skal have en ekstra indtjening, betales der "tilbage til samfundet". Fondsmidler skal bruges til præventive indsatser mod alkoholmisbrug og forebyggende sundhedsinitiativer. Fondens sammensætning skal inkludere repræsentanter fra virksomheder og uvildige fagpersoner*

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen havde desværre nogle indvendinger, som stoppede den fælles indsats:

- *Konkurrencelovens § 6 omkring virksomheder normalt ikke må indgå aftaler, som har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Det er også Forbruger- og Konkurrencestyrelsens opfattelse, at aftaler mellem virksomheder om ikke at sætte alkohol på tilbud, ikke at benytte bestemte tilbudsformer m.v. må anses for aftaler om ikke at benytte bestemte prissætnings- og rabatstrukturer (såsom mængderabat) og dermed er at begrænse priskonkurrencen mellem virksomhederne*
- *Der var også Forbruger- og Konkurrencestyrelsens opfattelse, at aftaler om ikke at markedsføre alkohol til forbrugere i tilbudsaviser formentlig måtte anses for at svække konkurrencen om at kapre kunder fra hinanden inden for dette marked. Det minder derfor om en afsvækket form for markedsopdeling*
- *Generelle aftaler mellem konkurrenter om at begrænse markedsføring af en type produkt må derfor som udgangspunkt anses for konkurrencebegrænsende, navnlig hvis de vedrører muligheden for brug af (bestemte former for) tilbud*

Der blev derfor i samarbejdsgruppen opsat 2 scenarier:

- *Ny lovgivning der forbyder markedsføring og tilbudsgivning af alkohol*
- *eller ændring i Konkurrenceloven der gør det lovligt at aftale et frivilligt stop for markedsføring og tilbudsgivning af alkohol. Tilføjelse under Kapitel 2 (forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler)*

D. 17. oktober 2022 afholdte Brugseni og Pisiffik møde sammen med Naalakkersuisoq for Finanser Naaja H. Nathanielsen og Naalakkersuisoq for Sundhed Mimi Karlsen hvor ovenstående idéer og indsatser blev præsenteret.

På mødet var der positive tilkendegivelser fra begge ministre, men der kom desværre hverken en tilbagemelding eller opfølgning fra hverken Naaja H. Nathanielsen og Mimi Karlsen efterfølgende.

Først i februar 2023 udsendte Departementet for Sundhed deadline for bemærkninger, til en opdateret tobaks- og alkohollovgivning og søgte input fra relevante parter. Målet var at forbedre folkesundheden ved at reducere forbrug af nikotin og alkohol gennem lovgivning og frivillige tiltag. I den forbindelse ønskede Departementet for Sundhed at indhente input fra relevante aktører, som i deres daglige arbejde havde berøring med befolkningens forbrug af alkohol og nikotin. Pisiffik indsendte bemærkninger til lovgivningen i samarbejde med Grønlands Erhverv.

Pisiffik har ingen indvendinger imod, at der fastsættes minimumspriser pr. genstand. Dog mener Pisiffik, at der ikke er grundlag for at gennemføre en prisgennemgang. Minimumspriser kan sagtens fastsættes uden, at det er nødvendigt for det offentlige at foretage en sådan gennemgang.

Ad. anbefaling 7: Overvågning af pris og anbefaling 8: Årlig justering af afgifter

Pisiffik har ingen indvendinger mod øgede afgifter som et redskab til at regulere alkoholforbrug og understøtte folkesundheden. Det er dog vigtigt, at sådanne tiltag gennemføres med omtanke og baseres på eksisterende data og erfaringer. Grønlands Statistik overvåger allerede i dag priserne på både alkohol og andre fødevarer, og disse data er tilgængelige i Statistikbanken. Det er således op til Naalakkersuisut/Inatsisartut at beslutte, om der skal hæves afgifter, hvis der opstår en ubalance mellem priserne på fødevarer og alkohol/tobak.

Pisiffik har et ønske om at forenkle afgiftsgrupperne på alkoholholdige drikkevarer som øl (inkl. cider), vin, hedvin og spiritus. Målet med denne ændring er at gøre systemet mere overskueligt og let at administrere, både for virksomheder og myndigheder.

En forenkling kunne eksempelvis bestå i at indføre følgende klare intervaller baseret på alkoholens volumenprocent:

- **Volumenprocent 0 - 1,20:** Denne kategori dækker drikkevarer med et meget lavt alkoholindhold, som f.eks. alkoholfri øl eller andre lavalkoholprodukter
- **Volumenprocent 1,21 - 10:** Omfatter øl, cider og ready-to-drink produkter, der typisk har et lavere alkoholindhold og som udgør en stor del af detailhandlens sortiment
- **Volumenprocent 10,01 - 16:** Vinprodukter placeres i denne kategori, hvor de fleste almindelige vine befinder sig
- **Volumenprocent 16,01 - 25:** Kategorien for hedvine eller "blød" spiritus, som for eksempel dessertvine og spiritusbaserede likører med moderat alkoholindhold
- **Volumenprocent 25,01 - 100:** Dækker stærk spiritus som f.eks. snaps, vodka og whisky, hvor alkoholindholdet er væsentligt højere

Denne forenkling vil bidrage til en mere effektiv håndtering af afgiftsberegning og -opkrævning, samtidig med at det bliver lettere for detailhandlen at placere produkterne korrekt i afgiftskategorierne. En forenkling af afgiftsgrupperne vil også

medføre en større indtægt til Landskassen, da afgiften og priserne på billigere produkter i nogle grupper hæves.

Erfaringer fra Sverige og Norge, hvor høje alkoholafgifter er implementeret, viser, at dette kan føre til markant lavere alkoholforbrug pr. indbygger sammenlignet med lande som Danmark og Tyskland, der har lavere afgifter. Samtidig har Sverige og Norge oplevet færre alkoholrelaterede helbredsproblemer, hvilket understreger, at en effektiv afgiftspolitik kan være understøttende for folkesundheden.

Højere afgifter kan dog også få utilsigtede konsekvenser, der især påvirker sårbare grupper. For eksempel kan personer med alvorlige misbrugsproblemer vælge at prioritere alkohol frem for basale fornødenheder som mad til deres børn og familie. Dette kan føre til øgede udfordringer for nogle familier og understreger, at selv indsatser som reguleringsværktøjer bør anvendes balanceret sammen med sociale indsatser.

Anbefaling 15: Labels med sundhedsinformation på alkohol

Der er ingen indikation for, at sundhedsadvarsler på alkoholbeholdere vil have en præventiv effekt. Erfaringer fra tobaksprodukter viser, at skræmmebilleder og advarsler ikke er effektive til at reducere forbruget. Advarsler på tobaksprodukter har primært til formål at forebygge, at børn og unge begynder at ryge, da voksne typisk ryger på grund af afhængighed og derfor er mindre påvirkelige af billeder og budskaber.

Påsætning af labels ville være en unødvendig arbejdsbyrde for detailhandelens medarbejdere, og der er ingen kendte tilfælde andre steder i verden, hvor labels påsættes alkoholbeholdere.

Øvrige kommentarer og betragtninger

Uoverensstemmelse mellem offentlig alkoholkontrol og privatisering af KNI

Det virker inkonsekvent, at Departementet for Sundhed kigger på muligheden for at etablere et offentligt ejet alkoholmonopol, samtidig med at der i Formandens Departement undersøges mulighed for hel- eller delvis privatisering af KNI.

- *Er der tilstrækkelig koordinering mellem Departementet for Sundhed og Formandens Departement i denne forbindelse?*
- *Hvordan kan ønsket om offentlig kontrol med alkohol forenes med en strategi, der indebærer frasalg af forretningsområder?*

Der synes at være uoverensstemmelse mellem ønsket om at etablere offentlig kontrol på den ene side og privatiseringens mål om økonomisk effektivitet på den

anden. Vi deltager gerne i møder med departementerne og præsenterer relevante oplysninger, så vi i fællesskab kan fremme udviklingen.

Erhvervslivets bidrag til en effektiv alkoholpolitik er nødvendig

Det er problematisk, at erhvervslivet, herunder detailhandlen, ikke har mulighed for at deltage i udarbejdelsen af fremtidens alkoholpolitik, som beskrevet i de ti principper for fremtidens alkoholpolitik (side 9 i høringsdokument), da denne erfaring og indsigt kan være værdifuld i forhold til, hvordan politikken bedst implementeres i praksis. Detailhandlen er også en vigtig aktør i den daglige håndtering af alkoholrelaterede udfordringer. Vi er i en unik position til at forstå forbrugeradfærd, markedsdynamik og de praktiske udfordringer ved at implementere politiske tiltag. Det kræver vi står sammen.

Selvom det er helt nødvendigt at udvikle politikken ud fra et folkesundhedsperspektiv uden kommerciel indflydelse, kan detailhandlen stadig spille en konstruktiv rolle i implementeringen. Der kan bidrages med ekspertise i at finde løsninger, der både beskytter folkesundheden og samtidig tager hensyn til de økonomiske og praktiske realiteter, som Grønland står overfor. Hvis detailhandlen udelukkes fra at bidrage til denne proces, risikerer man at overse vigtige perspektiver, som kan forbedre både effektiviteten og gennemslagskraften af politikken.

Derfor virker det modstridende, at detailhandlen ikke skal være en del af den politiske udarbejdelse, når vores rolle er så central i at gøre de vedtagne tiltag til virkelighed i samfundet.

Som detailvirksomhed har vi et socialt ansvar, som vi gerne tager på os. Vi er af den overbevisning, at der er mere ejerskab, når vi som part er med i en proces. Vi tror på, at oplysning og forebyggende indsats er vejen frem, og vi er ikke tilhængere af et forbuds Grønland.

Med venlig hilsen

Pisiffik A/S

Per Steen Larsen

Administrerende direktør

